

การรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร*

Awareness on the good citizens' duty of youth in Bangkok

วสันต์ พรพุทธิพงศ์ (Wasan PornPuttiPong)**

สุวุฒิ สุกิจจากร (Suwut Sukitjakorn)**

ดิเรก ทองอร่าม (Direk Thong Aram)**

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองที่ดี และการรับรู้ที่มีต่อคุณลักษณะพลเมืองที่ดีของเยาวชน รวมถึงศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองที่ดีของเยาวชน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสำรวจข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน

ผลการศึกษา ระดับการรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ในด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองการปกครอง และด้านคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองดี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ทั้งนี้จากการทดสอบสมมติฐานการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรอิสระกับระดับการรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนด้านคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองดี พบว่า ตัวแปรอิสระเพียง 2 ตัวแปร ได้แก่ ระดับการรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนด้านเศรษฐกิจ และด้านการเมืองการปกครองที่สามารถพยากรณ์ระดับการรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนด้านคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสามารถพยากรณ์ระดับการรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนด้านคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองดี ได้ร้อยละ 56.60 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ 0.48

Abstract

The research awareness on the good citizens duty of youth in Bangkok aim to study characteristics of a good citizens and awareness on the good citizens duty of youth in Bangkok, including guidelines for the development of youth characteristics of good citizens in Bangkok. The tool used in this research was the questionnaire. The samples were 100 youth in Bangkok.

The result of the level of awareness on the good citizens' duty of youth in Bangkok in social, economic, political and the basic characteristics of good citizenship found that all of awareness were at high level. And the Hypothesis testing by multiple regression analysis between independent variables and awareness on the good citizens' duty in the basic

*บทความนี้มีวัตถุประสงค์ในการเขียนขึ้นเพื่อเผยแพร่ผลงานการศึกษาวิจัยเรื่องการรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร (This research aimed to publish Awareness on the good citizens' duty of youth in Bangkok)

**อาจารย์ประจำคณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี (Lecturer of Accounting Faculty, Bangkok Thonburi University)

characteristics found that just 2 independent variables include economic and political can predicted awareness on the good citizens' duty in the basic characteristics. Statistically significant at the 0.05 level. The predicted level of awareness on the good citizens' duty in the basic characteristics was 56.60 and the standard error of prediction was 0.48

บทนำ

คนนับเป็นรากฐานสำคัญของสังคมเป็นสิ่งที่ต้องลงทุนในการพัฒนามาก่อนสิ่งอื่นใดให้คนมีความเข้มแข็งเป็น "พลังของแผ่นดิน" เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและรับผิดชอบการดำเนินชีวิตของตนเองได้เป็นอย่างดี มีคุณภาพ มีคุณธรรมภายในกรอบกติกาของสังคมอย่างมีความสุข สังคมจะพัฒนาได้ต้องขึ้นอยู่กับพัฒนาคนที่อยู่ในสังคมนั้น รากฐานการพัฒนามนุษย์ที่เป็นคนมีความสุข คือ สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างปกติสุข (ประเวศ วะสี, 2546)

กระแสโลกาภิวัตน์และเศรษฐกิจฐานความรู้ในสังคมเทคโนโลยีสารสนเทศมีผลกระทบต่อสังคมไทยทั้งที่พึงประสงค์และไม่พึงปรารถนา การพัฒนาเศรษฐกิจโดยไม่พัฒนาคนและสังคมย่อมส่งผลเสียในด้านต่าง ๆ ซึ่งนำไปสู่คุณภาพชีวิตของคนไทยที่ตกต่ำ สังคมไทยในปัจจุบันมีความเปราะบางด้านคุณธรรมจริยธรรมมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วสู่วิถีโลกปัจจุบันโดยขาดการไตร่ตรองอย่างรอบคอบของการก้าวเดินไปข้างหน้า (อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา, 2553) ภาพที่เห็นชัดเจนก็คือ การทุจริตคอร์รัปชัน การก่ออาชญากรรม การเสพและการค้ายาเสพติดของวัยรุ่น จากปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เด็กและเยาวชนได้รับอิทธิพลโดยตรงทำให้มีค่านิยมด้านวัตถุ ขาดระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบและจริยธรรมในสังคม

การให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพและการส่งเสริมให้เยาวชน ตระหนักในบทบาทหน้าที่ของความเป็นพลเมืองที่ดีจึงเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยพัฒนาประเทศ การกล่อมเกลாதองสังคมเพื่อพัฒนาให้บุคคลมีคุณธรรมและมีคุณภาพรู้จักหน้าที่ต่อตนเอง และหน้าที่ต่อส่วนรวมมีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีงามนั้นจะต้องอาศัยหลายสถาบันร่วมกันพัฒนา อาทิ สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันการศึกษาเป็นกระบวนการที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นกระบวนการพัฒนาที่สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างสมบูรณ์ดังพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานแนวพระราชดำริเกี่ยวกับความหมายของการศึกษาเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2520 ไว้ดังนี้ "การศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคลเพื่อให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพการพัฒนาประเทศก็ย่อมทำได้สะดวกราบรื่น ได้ผลที่แน่นอนและรวดเร็ว"

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 ที่ระบุว่า "การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข" อาจสรุปแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะผู้เรียนที่พึงประสงค์คือ ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และคนมีความสุข (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543 :11) โดยคนดี คือคนที่ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีจิตใจที่ดีงาม มีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งด้านจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น มีวินัย มีความเอื้อเฟื้อเกื้อกูล มีเหตุผล รู้หน้าที่ซื่อสัตย์ پاکเพียร ขยัน ประหยัด มีจิตใจ เป็นประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็น และสิทธิของผู้อื่น มีความเสียสละรักษาสังแวดล้อม

สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข คนเก่งคือ คนที่มีสมรรถภาพสูงในการดำเนินชีวิตโดยมีความสามารถด้านใดด้านหนึ่งหรือรอบด้านหรือมีความสามารถพิเศษเฉพาะทาง เช่น ทักษะและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ความสามารถทางด้านคณิตศาสตร์ มีความสามารถด้านภาษา ศิลปะ ดนตรี กีฬา มีภาวะผู้นำ รู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ ทันโลก ทันเทคโนโลยี มีความเป็นไทยสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพและทำประโยชน์ให้เกิดแก่ตน สังคม และประเทศชาติได้ คนมีความสุขคือ เป็นคนมีสุขภาพดีทั้งกายและจิตเป็นคนร่าเริงแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง จิตใจเข้มแข็ง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรักต่อทุกสรรพสิ่ง มีอิสรภาพปลอดภัยจากการตกเป็นทาสของอบายมุข และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างพอเพียงแก่อัตภาพ จะเห็นได้ว่าจากสาระดังกล่าวเป็นการเน้นให้เยาวชนมีคุณลักษณะของความเป็นพลเมืองดี

และจากการเปลี่ยนแปลงสถานะจากการเป็นเยาวชนที่ต้องอยู่ในกฎระเบียบอยู่ในโอวาทและคำสั่งของพ่อแม่และครูมาสู่รั้วของมหาวิทยาลัย นิสิตนักศึกษาจะต้องควบคุมตนเองให้อยู่ภายใต้กฎระเบียบของสังคม รวมทั้งสังคมได้คาดหวังว่านิสิตนักศึกษาควรมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และโดยเฉพาะต่อสังคม ดังนั้นการกระทำสิ่งใดจึงควรเป็นการกระทำเพื่อให้คนอื่นได้ประโยชน์หรือการกระทำเพื่อสังคมส่วนรวมให้มากยิ่งขึ้น ผลการวิจัยของสุวิมล ว่องวานิชและนางลักษณ์ วิรัชชัย (2543) ชี้ให้เห็นว่าคุณธรรมที่สำคัญของเยาวชนในระดับอุดมศึกษานี้ จึงมุ่งเน้นไปที่ความรับผิดชอบ การมีวินัย ความสามารถในการพึ่งตนเอง และการมีความตั้งใจที่จะกระทำ หรืออีกนัยหนึ่งคือพฤติกรรมที่สะท้อนความเป็นพลเมืองดีของสังคม ส่วนดวงเดือน พันธุมนาวิน (2548) ได้สังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมในประเทศไทยและต่างประเทศ โดยผลการวิจัยในกลุ่มนิสิตนักศึกษาประมวลได้ว่า ปัจจัยเชิงเหตุด้านจิตลักษณะที่สำคัญของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในเยาวชนไทยได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต ความสามารถในการควบคุมตน ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรม การมีสุขภาพจิตดี ความเชื่ออำนาจในตน เหตุผลเชิงจริยธรรม และเอกลักษณ์แห่งอีโก้ส่วนปัจจัยเชิงเหตุด้านสถานการณ์ที่สำคัญได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และใช้เหตุผลจากบิดามารดาครูอาจารย์ การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ การเห็นแบบอย่างที่ดีในการกระทำพฤติกรรมเชิงจริยธรรมจากคนรอบข้าง การสนับสนุนส่งเสริมจากคนรอบข้างและโรงเรียน และการเปิดรับสื่อที่ดีมีประโยชน์และภูมิหลังส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการมีพฤติกรรมพลเมืองดีคือ เพศ ฐานะ และผลการเรียน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงการรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนในพื้นที่กรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาศักยภาพของเยาวชนให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณธรรมจริยธรรม มีสำนึกในบทบาทหน้าที่ของตน มีคุณลักษณะความเป็นพลเมืองที่ดี รวมถึงนำเสนอแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะเยาวชนให้เป็นไปในรูปแบบที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้ทรัพยากรบุคคลของประเทศมีลักษณะของความเป็นพลเมืองที่ดีตามความต้องการของสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองที่ดีของเยาวชน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาการรับรู้ที่มีต่อคุณลักษณะพลเมืองที่ดีของเยาวชน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองที่ดีของเยาวชน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

วิธีการดำเนินการวิจัย และสถานที่ทำการทดลอง/เก็บข้อมูล

กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ เยาวชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เยาวชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 100 ตัวอย่าง (Yamane Taro, 1973)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามการรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 การรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชน

ในตอนที่ 2-3 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดการให้ค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือก ดังนี้

คะแนน 1 หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
คะแนน 2 หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
คะแนน 3 หมายถึง	ไม่มีความเห็นหรือไม่แน่ใจ
คะแนน 4 หมายถึง	เห็นด้วย
คะแนน 5 หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.80	หมายความว่า	น้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.81 – 2.60	หมายความว่า	น้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.61 – 3.40	หมายความว่า	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.41 – 4.20	หมายความว่า	มาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.21 – 5.00	หมายความว่า	มากที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีข้อมูล 2 ชนิด คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ การเก็บข้อมูลแบบสอบถามกับเยาวชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยศึกษาและรวบรวมจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง จากเอกสารทางวิชาการ วารสาร หนังสือ รายงานการศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลทางสถิติ จากทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน และรวมถึงข้อมูลจาก Website ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่าฐานนิยม (mode) ค่ามัธยฐาน (median) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) และ สถิติอนุमान การวิเคราะห์รีเกรสชัน (Regression analysis) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2550)

ผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาการรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในการศึกษา เกินครึ่งเป็นเพศชาย มีรายได้ 2,500 – 5,000 บาทต่อเดือนและเกินครึ่งเรียนสายสามัญในสถานศึกษาเอกชน

ส่วนที่ 2 การรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชน

จากการศึกษาระดับการรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนในการศึกษาการรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนในพื้นที่กรุงเทพมหานครพบว่า ระดับการรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนด้านสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 และสำหรับระดับการรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนด้านเศรษฐกิจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 ในขณะที่ระดับการรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนด้านการเมืองการปกครอง โดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 และหากพิจารณาถึง ระดับการรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนด้านคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองดี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66

ตารางที่ 1 ระดับการรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชน

ข้อ	ระดับการรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชน	ระดับการรับรู้		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านสังคม	3.93	.66	มาก
2	ด้านเศรษฐกิจ	3.89	.63	มาก
3	ด้านการเมืองการปกครอง	3.64	.73	มาก
4	ด้านคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองดี	3.66	.71	มาก
	รวม	3.78	.54	มาก

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

จากการทดสอบสมมติฐานการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรอิสระกับระดับการรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนด้านคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองดีพบว่า ตัวแปรอิสระเพียง 2 ตัวแปร ได้แก่ ระดับการรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนด้านเศรษฐกิจ และด้านการเมืองการปกครองสามารถพยากรณ์ระดับการรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนด้านคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสามารถพยากรณ์ระดับการรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนด้านคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองดี ได้ร้อยละ 56.6 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ 0.477 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

$$Y = a + bx_1 + bx_2 + bx_3 + bx_4 + bx_5 + bx_6$$

โดยสามารถแทนค่าได้ดังนี้

$$Y = .169 + .060 (\text{ด้านสังคม}) + .477 (\text{ด้านเศรษฐกิจ}) + .385 (\text{ด้านการเมืองการปกครอง})$$

สรุปผล

เยาวชนในกรุงเทพมหานครที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในการศึกษาวิจัยการรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนในพื้นที่กรุงเทพมหานครเกินครึ่งเป็นเพศชาย มีรายได้ 2,500 – 5,000 บาทต่อเดือน และเกินครึ่งเรียนสายสามัญในสถานศึกษาเอกชน

และจากการศึกษาระดับการรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ในด้านสังคมพบว่า เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีระดับการรับรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเยาวชนมีการรับรู้การปฏิบัติที่เป็นหน้าที่ของพลเมืองดีในด้านสังคมว่าจะต้องเป็นผู้ที่แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลรับฟังข้อคิดเห็นของผู้อื่นที่ตัดสินใจโดยใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์มีจิตสาธารณะ คือ เห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมและรักษาสาธารณสมบัติ และยอมรับเมื่อผู้อื่นมีเหตุผลที่ดีกว่า สำหรับการศึกษาระดับการรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ในด้านเศรษฐกิจพบว่า เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีระดับการรับรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเยาวชนมีการรับรู้การปฏิบัติที่เป็นหน้าที่ของพลเมืองดีในด้านเศรษฐกิจว่าจะต้องเป็นผู้ที่ประหยัดและอดออมในครอบครัวใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม มีการพัฒนางานอาชีพให้ก้าวหน้า และเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี มีความซื่อสัตย์ ยึดมั่นในอุดมการณ์ที่ดีต่อชาติเป็นสำคัญ สอดคล้องกับถาสุตา เทพายากุล (2554) ได้ให้ความหมายของคำว่า ความเป็นพลเมือง (citizenship) ว่าหมายถึงฐานะของความเป็นพลเมือง (citizen) ที่เป็นสมาชิกของชุมชนทางการเมืองหรือรัฐมีสิทธิและความรับผิดชอบที่ถูกกำหนดโดยกฎหมายในฐานะที่เป็นพลเมืองมีการแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจสาธารณะภายใต้กฎหมายกฎเกณฑ์ทางสังคมและศีลธรรมส่วนคำว่าพลเมืองดี หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่พลเมืองได้ครบถ้วน ทั้งกิจที่ต้องทำ และกิจที่ควรทำหน้าที่ กิจที่ต้องทำหรือควรทำ เป็นสิ่งที่กำหนดให้ทำ หรือห้ามมิให้กระทำ ถ้าทำก็จะก่อให้เกิดผลดี เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว หรือสังคมส่วนรวมแล้วแต่กรณี ถ้าไม่ทำหรือไม่ละเว้นการกระทำตามที่กำหนดจะได้รับผลเสียโดยตรงคือ ได้รับโทษ หรือถูกบังคับ เช่น ปรับ จำคุก หรือประหารชีวิต เป็นต้น โดยทั่วไปสิ่งที่ระบุกิจที่ต้องทำ ได้แก่ กฎหมาย เป็นต้น และสอดคล้องกับพิริณฎา หลวงเทพ ภัทรา ดำรงไทย และพิทักษ์ ศิริวงศ์ (2556) ศึกษาเรื่องการให้ความหมาย ที่มาของความหมาย และการปฏิบัติตนในการเป็นพลเมืองดีของนักศึกษาคณะวิทยาการการจัดการมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี พบว่า การปฏิบัติตามกฎกติกาของสังคม โดยการอยู่ในสังคมนั้นต้องเป็นผู้ที่รู้จักเคารพกฎกติกา รู้จักหน้าที่ของตนเอง มีความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน มีน้ำใจ การรับฟังความคิดเห็นจากคนในสังคมด้วยกัน เพื่อที่จะอยู่ร่วมกันในสังคม และต้องปฏิบัติตามหลักศีลธรรม จริยธรรม ประเพณี ไม่ทำผิดกฎหมาย โดยการปฏิบัตินั้นเกิดขึ้นจากการปลูกฝังของครอบครัวเป็นสถานที่แรก และภายในตัวเองนั้นต้องสร้างกรอบแนวคิดในการทำความดีให้กับตัวเอง แล้วจึงนำมาปฏิบัติตามกรอบที่สร้างไว้ เช่น การไม่ลอกข้อสอบ ไม่ชักจูงผู้อื่นไปในทางที่ไม่ดี เป็นต้น ทั้งนี้ที่สำคัญต้องไปทำหน้าที่ในการเลือกตั้ง ไปใช้สิทธิที่พึงมี เพื่อแสดงการเป็นพลเมืองที่ดี

ในขณะที่การศึกษาระดับการรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนด้านการเมืองการปกครอง พบว่า เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีระดับการรับรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเยาวชนมีการรับรู้การปฏิบัติที่เป็นหน้าที่ของพลเมืองดีในการเมืองการปกครองว่าจะต้องเป็นผู้ที่เคารพกฎหมายรับฟังข้อคิดเห็นของทุกคนโดยอดทนต่อความขัดแย้งที่เกิดขึ้นข้อสงสัยต่อหน้าที่โดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน และทำงานอย่างเต็มความสามารถเต็มเวลารวมถึงกล้าเสนอความคิดเห็นต่อส่วนรวม กล้าเสนอตนเองในการทำหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา สอดคล้องกับแนวคิดของวิชย ภูโยธิน และคณะ (2552) ที่กล่าวถึงคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ทุกสังคมปรารถนาว่า พลเมืองทุกคนต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับทางสังคม และกฎหมายบ้านเมืองเพื่อให้สังคมเกิดความสงบสุขนอกจากนั้นพลเมืองในสังคมประชาธิปไตยต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมืองการปกครอง โดยใช้สิทธิในการเลือกตั้งรวมถึงการอยู่ในสังคมเดียวกัน ควรรู้จักเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น เพราะทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน ควรปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจที่จะนำความสุข ความเจริญ มาสู่ตนเอง มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองทางด้านการศึกษาด้านกีฬาควบคู่กัน รวมถึงการยอมรับมติของเสียงข้างมากที่เป็นคะแนนเสียงบริสุทธิ์

และหากพิจารณาถึง ระดับการรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนด้านคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองดี พบว่า เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีระดับการรับรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเยาวชนมีการรับรู้การปฏิบัติที่เป็นหน้าที่ของพลเมืองดีในด้านสังคมว่าจะต้องเป็นผู้ที่ขยันมีวินัยมีความอดทนมีความสามัคคีมีน้ำใจ และมีความกล้าทางจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับไกรยุทธ ธีรยานันท์ (2531: 30-41 อ้างในปลินธร เพชรฤทธิ์, 2550 : 16-17) ได้ศึกษาแนวพระราชดำริการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับคุณลักษณะพลเมืองดีว่าจะต้องเป็นผู้ที่มีฉันทะวิริยะ มีความอดกลั้นและความเข้มแข็ง มีความตั้งใจจริงและจริงจัง รักความถูกต้องและยุติธรรม มีความเมตตาและความเสียสละ และมีความสามัคคีพร้อมเพรียงกัน รวมถึงมีความสุจริตและความกตัญญู ตลอดจนความมีวินัย และสอดคล้องกับพุทธศักดิ์ อุดมโภชน์ และพิทักษ์ ศิริวงศ์ (2556) ศึกษาเรื่อง การให้ความหมาย ที่มาของความหมาย และแนวทางการปฏิบัติในความ เป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกีฬาเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม พบว่า นักเรียนให้ความหมายของความเป็นพลเมืองดี คือ การเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมือง การมีส่วนร่วม ในกิจกรรมการเมืองการปกครอง การเคารพในสิทธิเสรีภาพ และการยึดมั่นปฏิบัติในหลักธรรมของพระพุทธศาสนา การมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง และการยอมรับมติของเสียงข้างมาก

ทั้งนี้จากสมมติฐานที่ว่า การรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านการเมืองการปกครองมีอิทธิพลต่อระดับการรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนด้านคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองดี ผลการศึกษาพบว่า มีตัวแปรเพียง 2 ตัวแปรที่มีอิทธิพล และสามารถนำไปพยากรณ์คุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองดี ได้แก่การรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนด้านเศรษฐกิจ และด้านการเมืองการปกครองชี้ให้เห็นว่าการที่จะสนับสนุนให้เยาวชนเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม และประเทศชาติได้นั้น จะต้องพัฒนาให้เยาวชนตระหนักถึงความสำคัญของเศรษฐกิจและการเมืองการปกครองของประเทศ เนื่องจากมนุษย์เป็นทั้งผู้ผลิตสินค้า และผู้บริโภค หากพลเมืองมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นย่อมหมายถึงมีปากมีท้องที่ต้องหาเลี้ยงกันมากขึ้น ถ้าพลเมืองเพิ่มมากขึ้นแต่ขาดคุณภาพ คือ มีแต่คนทวิไทย เจ็บป่วย และโง่เขลา ประเทศนั้นๆก็จะลำบากในทางเศรษฐกิจ พลเมือง

จะมีคุณภาพก็ต่อเมื่อสถาบันครอบครัวอบรมปลูกฝังขัดเกลานิยามมาตั้งแต่เกิด และได้รับการศึกษาที่ดีพอจากสถาบันการศึกษา ทั้งในระบบและนอกระบบตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษาและสอดคล้องกับวิถีพานิช (2542) ได้วิเคราะห์ลักษณะความเป็นพลเมืองดีในด้านการเมืองการปกครองว่าต้องเป็นผู้ที่รู้ เข้าใจและรับผิดชอบในสิทธิของตน รู้และเข้าใจกฎหมายต่างๆของบ้านเมือง รักษาความมั่นคงของชาติศาสนาพระมหากษัตริย์ รู้และเข้าใจปัญหาต่างๆและหาแนวทางแก้ไขในทางการเมืองการปกครอง รวมถึงตระหนักในคุณค่าการใช้สิทธิเสรีภาพบนพื้นฐานแห่งกฎหมายจริยธรรมและศาสนาในขณะที่ในด้านเศรษฐกิจก็จะต้องรู้และเข้าใจในพื้นฐานทางเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศ เห็นคุณค่าของการรักษาทรัพยากรและทรัพยากรสิ่งแวดล้อม และนิยมใช้ผลผลิตไทย ตลอดจนรู้และเข้าใจปัญหาเศรษฐกิจและหาแนวทางแก้ไข เพื่อพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- Yamane, Taro. (1973). Statistics: An Introductory Analysis. Third editio. Newyork : Harper and Row Publication.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2550). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. นนทบุรี: ไทเนรมิตกิจอินเตอร์โปรแกรมสซิฟ.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2548). การใช้ผลผลิตวิจัยระบบพฤติกรรมศาสตร์ไทย สร้างเครือข่ายพัฒนาเยาวชน
บทความประกอบการสัมมนา เรื่อง ผลผลิตวิจัยระบบพฤติกรรม ไทยเร่งไขปัญหาพร้อมพัฒนาเยาวชน.
ครั้งที่ 2 ณ โรงแรมจอมเทียน ปาล์มบีช พัทยา จ.ชลบุรี จัดโดยสำนักงาน คณะกรรมการวิจัย
แห่งชาติ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ. สุวีริยาสาสน์.
- ประเวศ วะสี. (2546). วิถีมุขยในศตวรรษที่ 21 สู่พหุภูมิใหม่แห่งการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร :
มูลนิธิสดศรี.
- ปลินธร เพ็ชรฤทธิ์. (2550). สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็น
พลเมืองดีให้นักเรียนมัธยมศึกษาของครูสังคมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- พริณฎา หลวงเทพ ภัทรา ดำรงไทย และพิทักษ์ ศิริวงศ์. (2556). “การให้ความหมาย ที่มาของความหมาย และ
การปฏิบัติตนในการเป็นพลเมืองดีของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยา
เขตสารสนเทศเพชรบุรี”. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ปีที่ 6 ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน –
ธันวาคม หน้า 718-728
- พลศักดิ์ อุดมโภชน และพิทักษ์ ศิริวงศ์. (2556). “การให้ความหมาย ที่มาของความหมาย และแนวทางการ
ปฏิบัติในความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกีฬาเทศบาลนครนครปฐม
จังหวัดนครปฐม”. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ปีที่ 6 ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน – ธันวาคม
หน้า 431-442
- ฤาษุดา เทพยากุล. (2554). การศึกษาวิชาความเป็นพลเมือง ในวารสารเรียนรู้ประชาธิปไตย ปีที่ 3 ฉบับที่ 9
มกราคม – มีนาคม 2554.

- วลัย พานิช. (2542). ความเป็นพลเมืองดีในวิชาสังคมศึกษา การวิเคราะห์หลักสูตรมัธยมศึกษา ประมวลบทความ
การเรียนการสอนและการวิจัยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชัย ภูโยธิน และคณะ. (2552). คุณลักษณะพลเมืองที่ดีของประเทศไทยของสังคมโลกและการมีส่วนร่วมใน
การเมืองการปกครอง. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2556 สืบค้นจาก
http://www.truelookpanya.com/new/cms_detail/knowledge/2125-00/
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). คุณภาพของครูสู่คุณภาพการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณวีรัชชัย. (2543). รายงานผลการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อการ
พัฒนาคุณธรรมระดับบุคคลเพื่อมุ่งความสำเร็จของส่วนรวมของนักศึกษามหาวิทยาลัย : การศึกษา
เชิงปริมาณและคุณภาพ”. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาวิจัยศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา. (2553). คุณธรรมนำความรู้. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: พรีเมียด.